

Regulacija pravil uporabe mobilnih telefonov in spleta v slovenskih osnovnih šolah

ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠALNIKA

Safe.si
Center za varnejši internet

Kazalo

Kazalo	3
1 Uvod	4
2 Metodologija	6
2.1 Opis vzorca	7
2.1.1 Velikost šole glede na število učencev	7
2.1.2 Respondenti glede na funkcijo, ki jo opravljajo na šoli	7
3 Dokumentacija, ki regulira uporabo tehnologije v okviru šole	9
3.1 Pravilnik o sprejemljivi rabi tehnologije	9
4 Področja, ki jih obravnava šolska dokumentacija.....	10
5 Regulacija uporabe mobilnih naprav.....	11
5.1 Prepovedi, ki veljajo za uporabo mobilnih naprav v šolah.....	11
5.2 Dovoljena uporaba mobilnih naprav v šolah.....	12
6 Regulacija uporabe interneta	13
6.1 Prepovedi, ki veljajo za uporabo interneta v šolah	13
6.2 Dovoljena uporaba interneta v šolah	14
6.3 Dostop do interneta	16
7 Ukrepi v primeru kršitve pravil.....	18
7.1 Ukrepi v primeru kršitve pravil uporabe mobilnih naprav	18
7.2 Ukrepi v primeru kršitve pravil uporabe interneta	18
8 Preprečevanje vrstniškega nasilja na spletu.....	20
9 Ključne ugotovitve.....	30

1 Uvod

V zadnjih letih se je drastično povečala uporaba mobilnih telefonov in spleta med mladimi. Z samo uporabo pa smo posledično izpostavljeni tudi nevarnostim (nadlegovanje, izsiljevanje, kraja osebnih podatkov, itd.), ki jih oba akterja predstavljata. Na podlagi podatkov raziskave EU Kids Online ugotovimo, da so slovenski otroci (stari med 9 in 16 let) v primerjavi z ostalimi evropskimi državami nadpovprečno spletno omreženi. Pokaže pa se tudi, da je ozaveščenost otrok o varni in odgovorni rabi spleta pri nas dokaj visoka. V primeru uporabe mobilnih telefonov, pa je potrebno poudariti, da je prvotna funkcija te naprave (klicanje, pošiljanje SMS sporočil in fotografiranje) dobila novo razsežnost uporabe med uporabniki, in sicer mobilno dostopanje do spleta. Ker je samo uporabo na splošno težko omejiti in jo še težje nadzirati, smo se odločili, da bomo izvedli raziskavo po slovenskih osnovnih šolah, z namenom, da ugotovimo, kako osnovne šole v svoji dokumentaciji regulirajo uporabo mobilnih telefonov in spleta v času, ko učenci čas preživljajo pod njihovim nadzorom. Kakšnih strategij se šole poslužujejo pri omejevanju in nadziranju uporabe mobilnih telefonov in spleta, ali jo popolnoma prepovedujejo – in kako, ali pa se odločajo za drugačno alternativo in v učni proces vključujejo uporabo tehnologije. Šole pogosto poleg regulacije sprejemljive rabe tehnologije s pomočjo zastavljenih šolskih pravilnikov učence tudi preventivno ozaveščajo o varni in odgovorni uporabi mobilnih telefonov in spleta. Z ozaveščanjem poskrbijo, da so učenci informirani o posledicah neodgovornega/nepremišljenega deljenja osebnih podatkov, slik in o nevarnostih, ki jih predstavljajo spletne zlorabe.

Ker podatkov o realnem stanju regulacije uporabe mobilnih telefonov in spleta na slovenskih osnovnih šolah še nimamo, smo se odločili da bomo s pomočjo spletne ankete, ki smo jo poslali na osnovne šole, s pomočjo učiteljev in strokovnih delavcev poskušali pridobiti te podatke. Zanimalo nas je predvsem, ali imajo šole v veljavi pravila o sprejemljivi rabi tehnologije (mobilnih telefonov in interneta), kakšne so prepovedi, kakšna je dovoljena raba, kakšnih sankcij se poslužujejo v primeru kršitev.

Z anketo, ki smo jo izvedli na slučajnostnem vzorcu 129 osnovnih šol in jo je izpolnilo 57 šol, smo dobili vpogled v situacijo glede regulacije sprejemljive rabe tehnologije na slovenskih šolah. Na podlagi rezultatov ankete lahko rečemo, da so ključni dokumenti, ki

med sodelujočimi šolami regulirajo uporabo mobilnih telefonov in spleta Pravilnik šolskega reda, Hišni red in Vzgojni načrt.

2 Metodologija

Z namenom raziskave regulacije sprejemljive uporabe tehnologije v slovenskih osnovnih šolah smo oblikovali slučajnostni vzorec, s katerim smo zagotovili, da ima vsaka slovenska šola iz seznama Osnovnih šol v Republiki Sloveniji enako možnost, da jo zajamemo v raziskavo. V naš vzorec smo torej zajeli 129 osnovnih šol iz seznama Osnovnih šol v RS, ki obsega 452 šol in je dostopen na spletni strani Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport Republike Slovenije. Vzorec smo oblikovali s pomočjo statističnega programa SPSS, kjer smo postavili pogoj, da iz vsake od dvanajstih slovenskih regij izbere 30 % šol. Anketo je izpolnilo 44 % vseh šol, ki jim je bilo poslano vabilo k sodelovanju v anketi.

Anketa je sestavljena iz več tematskih sklopov:

- 1) Uporaba pravilnika o sprejemljivi uporabi tehnologije v šoli/vrsta dokumentacije, ki ureja to področje
- 2) Regulacija uporabe mobilnih telefonov v šoli (prepovedi, dovoljena uporaba)
- 3) Regulacija uporabe interneta v šolo (prepovedi, dovoljena uporaba)
- 4) Ukrepi v primeru kršitve pravil uporabe mobilnih telefonov in interneta
- 5) Preprečevanje vrstniškega nasilja na spletu
- 6) Ozaveščanje o varni rabi interneta v šoli

Spletno anketo je med obdobjem od 18. 1. 2016 do 29. 1. 2016 izpolnilo 57 predstavnikov šol, od 129 šol iz 12 različnih slovenskih regij, ki jim je bilo poslano elektronsko sporočilo z vabilom k sodelovanju v anketi. Anketo je tako vsaj delno izpolnilo 44 % šol, ki jim je bilo vabilo posredovano. Vzorec predstavlja dobro sedmino vseh osnovnih šol v Sloveniji (452).

Tabela 1: Odziv na spletno anketo o regulaciji mobilnih telefonov in interneta v slovenskih šolah

Kumulativni status	Frekvenca	Odstotek
Poslano email vabilo	129	100%
Klik na nagovor	69	54%
Klik na anketo	63	49%
Začel izpolnjevati	59	46%
Delno izpolnjena	57	44%
Končal anketo	49	38%

2.1 Opis vzorca

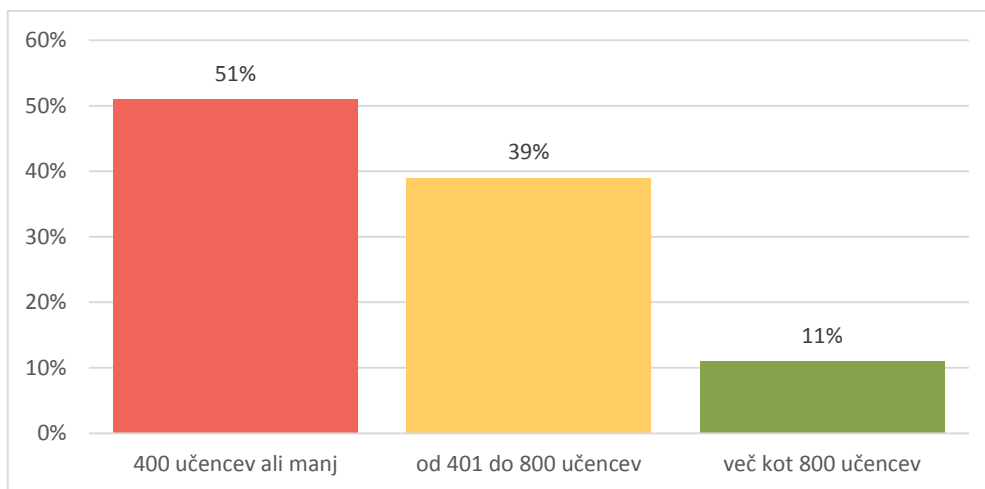
2.1.1 Velikost šole glede na število učencev

Naš vzorec sestavljajo predvsem manjše šole, anketo je namreč izpolnilo **29 šol, ki jih obiskuje 400 učencev ali manj**, kar predstavlja dobro polovico vseh sodelujočih šol. 39 % šol je takih, ki jih obiskuje med 401 in 800 učencev, 11 % pa je večjih, z več kot 800 učenci. Anketo so tako izpolnile predvsem manjše in srednje velike šole, med šolami pa glede velikosti ni posebnih razlik, zato v nadaljevanju obravnavamo vse sodelujoče šole skupaj, ne glede na velikost.

Tabela 2: Velikost šole glede na število učencev (n=57).

Število učencev na šoli	Število šol	Odstotek
400 učencev ali manj	29	51%
od 401 do 800 učencev	22	39%
več kot 800 učencev	6	11%

Slika 1: Velikost šole glede na število učencev (n=57).

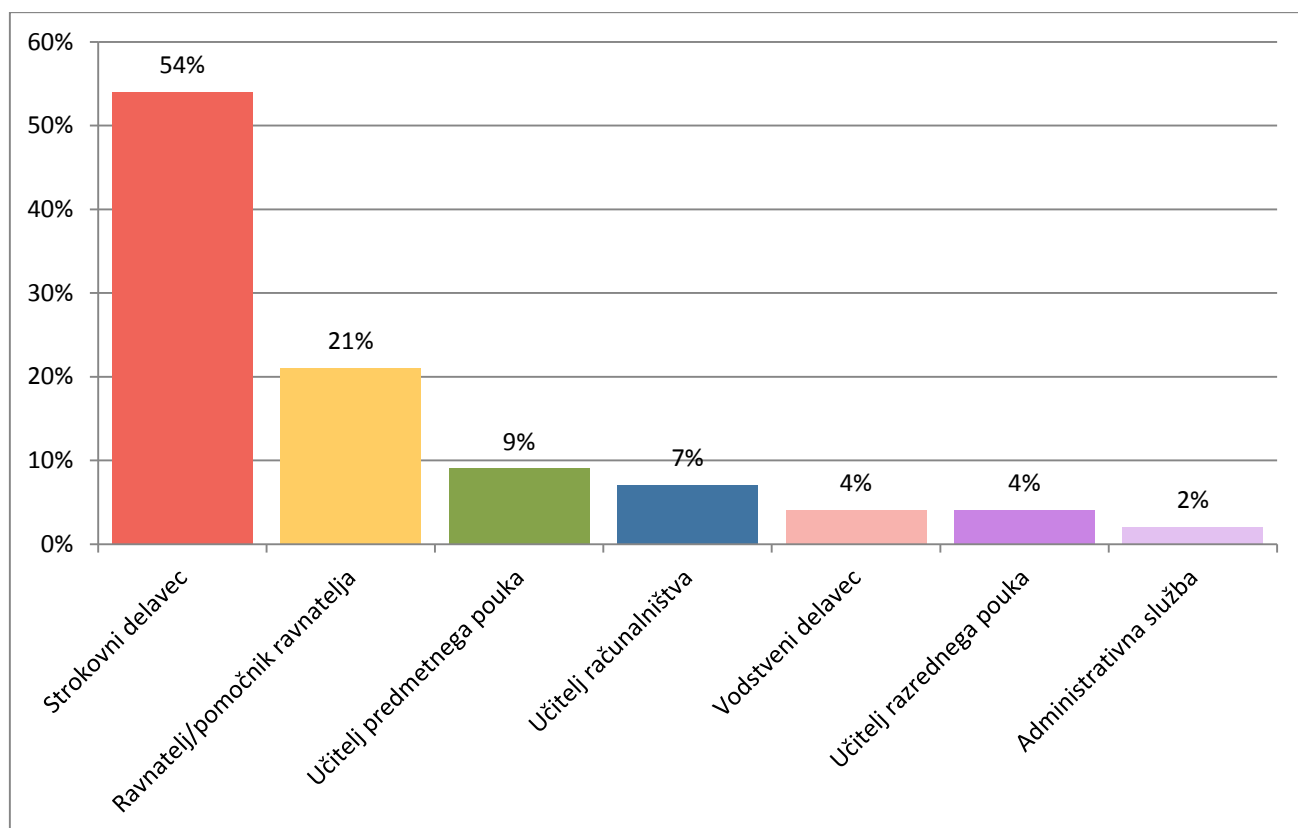
2.1.2 Respondenti glede na funkcijo, ki jo opravljajo na šoli

Za sodelovanje v anketi smo prosili predvsem strokovne delavce in učitelje, ki so s šolsko politiki seznanjeni. Anketo so tako izpolnjevali predvsem strokovni delavci (54 %), kot so pedagogi, socialni delavci in podobno. Med respondenti je tudi 21 % ravnateljev, 9 % učiteljev predmetnega pouka, 7 % učiteljev računalništva.

Tabela 3: Status respondenta glede na funkcijo, ki jo opravlja na šoli (N=56),

Struktura anketirancev	Frekvenca	Odstotek
Strokovni delavec	30	54%
Ravnatelj/pomočnik ravnatelja	12	21%
Učitelj predmetnega pouka	5	9%
Učitelj računalništva	4	7%
Vodstveni delavec	2	4%
Učitelj razrednega pouka	2	4%
Administrativna služba	1	2%

Slika 2: Status respondenta glede na funkcijo, ki jo opravlja na šoli (N=56).

3 Dokumentacija, ki regulira uporabo tehnologije v okviru šole

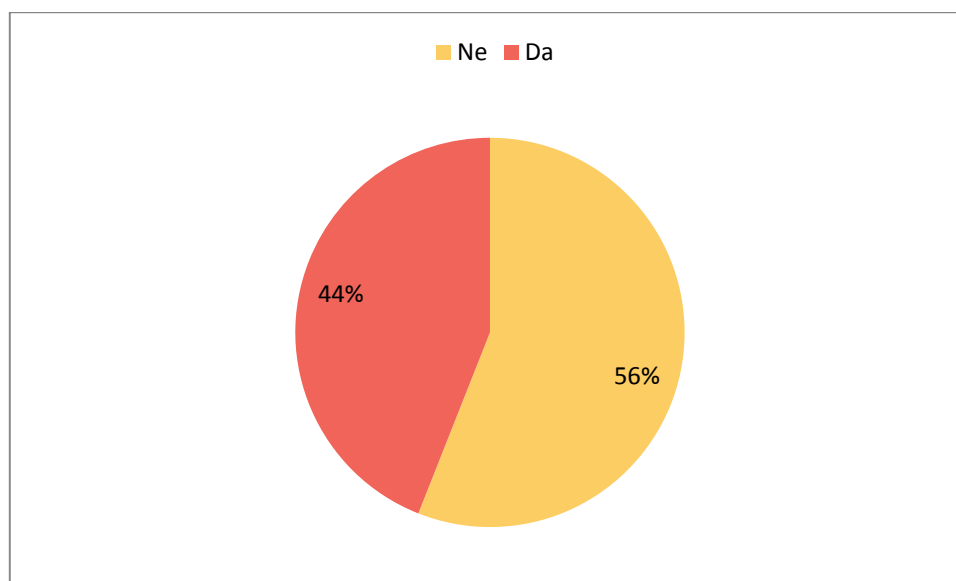
Osnovne šole, zajete v vzorec, imajo v **manj kot polovici primerov (44 %) v veljavi pravilnik o sprejemljivi rabi tehnologije**, ki regulira uporabo interneta, mobilnih naprav, predvajalnikov ipd. Vendar pa šole področja uporabe tehnologije v šoli običajno vključujejo v **šolske pravilnike** in **hišne rede** (Tabela 5).

3.1 Pravilnik o sprejemljivi rabi tehnologije

Tabela 4: Ali ima šola v veljavi pravilnik o sprejemljivi rabi tehnologije (interneta, mobilnih naprav, predvajalnikov ipd.) (N=54).

Pravilnik o sprejemljivi rabi tehnologije	Število šol	Odstotek
Ne	30	56%
Da	24	44%

Slika 3: Ali ima šola v veljavi pravilnik o sprejemljivi rabi tehnologije (interneta, mobilnih naprav, predvajalnikov ipd.) (N=54).

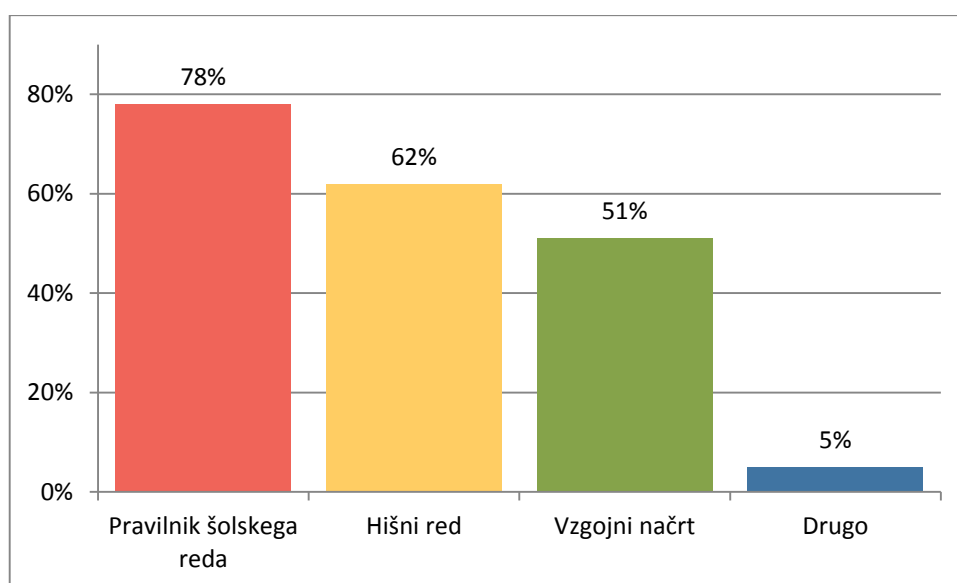

Osnovne šole tako v večini primerov (**78 %**) urejajo področje uporabe tehnologije v šoli v okviru **pravilnika šolskega reda**, veliko šol pa to ureja tudi **v hišnem redu (62 %)** in **vzgojnem načrtu (51 %)**. Šole tako v večini primerov obravnavajo tematike uporabe tehnologije v šoli vsaj v eni vrsti šolskih dokumentov, se pa šole bolj razlikujejo pri tem, kaj vse šolski pravilniki vključujejo (npr. pri nekaterih šolah gre samo za prepovedano uporabo mobilnih telefonov, pri nekaterih so pravila obsežnejša in bolj specifična).

Tabela 5: Vrsta dokumenta, ki ureja področje uporabe tehnologij v šoli (N=55).

Vrsta dokumenta, ki ureja področje uporabe tehnologij v šoli	Število šol	Odstotek
Pravilnik šolskega reda	43	78%
Hišni red	34	62%
Vzgojni načrt	28	51%
Drugo	3	5%

Slika 4: Vrsta dokumenta, ki ureja področje uporabe tehnologij v šoli (N=55).

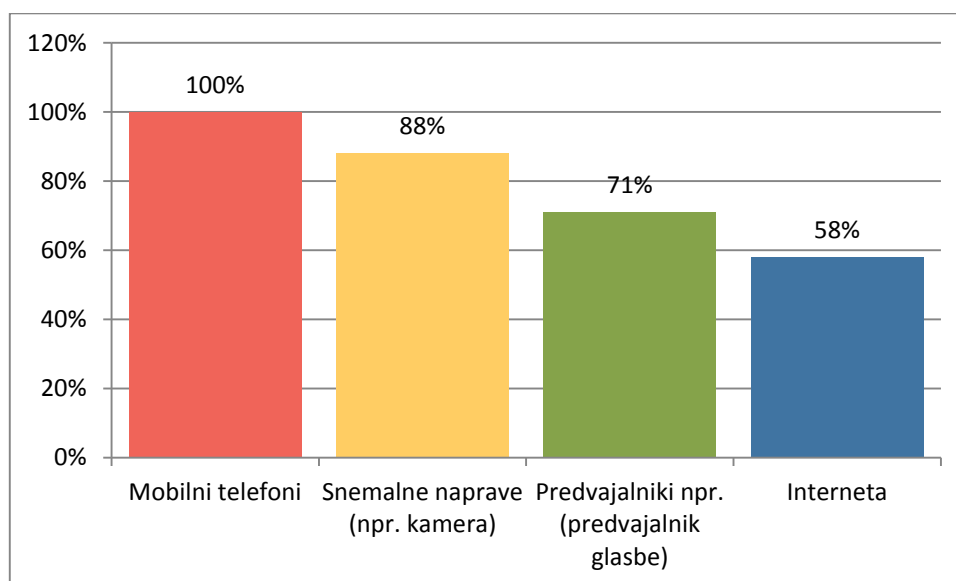
4 Področja, ki jih obravnava šolska dokumentacija

Kot lahko opazimo na sliki 5, med šolami, ki imajo v veljavi pravilnik o sprejemljivi rabi tehnologije, pravilnik v vseh primerih (24) **obravnava mobilne telefone**, v **88 % snemalne naprave** (npr. kamero), v **71 % predvajalnike**, najmanj (58 %) pa obravnava uporabo interneta.

Tabela 6: Vrsta naprave/tehnologije, ki jo pravilnik regulira (N=24).

Vrsta naprave/tehnologije, ki jo pravilnik regulira	Število šol	Odstotek
Mobilnih telefonov	24	100%
Snemalnih naprav (npr. kamera)	21	88%
Predvajalnikov (npr. predvajalnik glasbe)	17	71%
Interneta	14	58%

Slika 5: Vrsta naprave/tehnologije, ki jo pravilnik regulira (N=24).

V nadaljevanju obravnavamo vse šole, ne glede na to, ali imajo v veljavi pravilnik sprejemljive uporabe tehnologije v šoli ali pa regulacijo uporabe vključujejo v katerega izmed obstoječih dokumentov šolskega reda.

5 Regulacija uporabe mobilnih naprav

5.1 Prepovedi, ki veljajo za uporabo mobilnih naprav v šolah

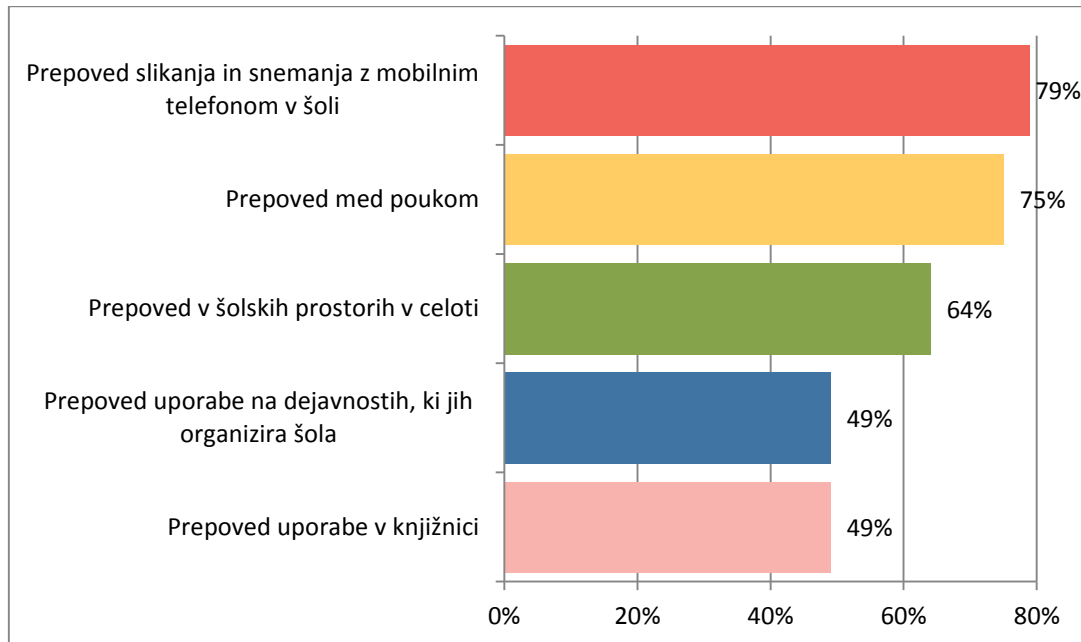
Uporaba mobilnih naprav se v okviru regulacije pojavlja v kontekstu prepovedi in dovoljene uporabe. Zelo pogosto gre za **prepoved uporabe mobilnih telefonov med poukom**, kar omenja 75 % šol, **64 % šol pa prepoveduje uporabo mobilnih telefonov šolskih prostorih v celoti**. Najpogosteje, 79 % šol, pa v pravilnikih omenja **prepoved slikanja in snemanja z mobilnim telefonom v šoli**. Polovica obravnavanih šol (49 %) prepoveduje tudi uporabo mobilnih telefonov v knjižnici in na dejavnostih, ki jih šola organizira izven šolskih prostorov (npr. športni dnevi, izleti, šola v naravi itd.).

Tabela 7: Regulacija uporabe mobilnikov iz vidika prepovedi (N=53).

PREPOVEDI	ŠTEVILO ŠOL	ODSTOTEK
Prepoved slikanja in snemanja z mobilnim telefonom v šoli	42	79%
Prepoved med poukom	40	75%
Prepoved v šolskih prostorih v celoti	34	64%
Prepoved uporabe v knjižnici	26	49%

Prepoved uporabe na dejavnostih, ki jih organizira šola (športni dnevi, izleti, šola v naravi, itd.)	26	49%
---	----	-----

Slika 6: Regulacija uporabe mobilnikov iz vidika prepovedi (N=53).

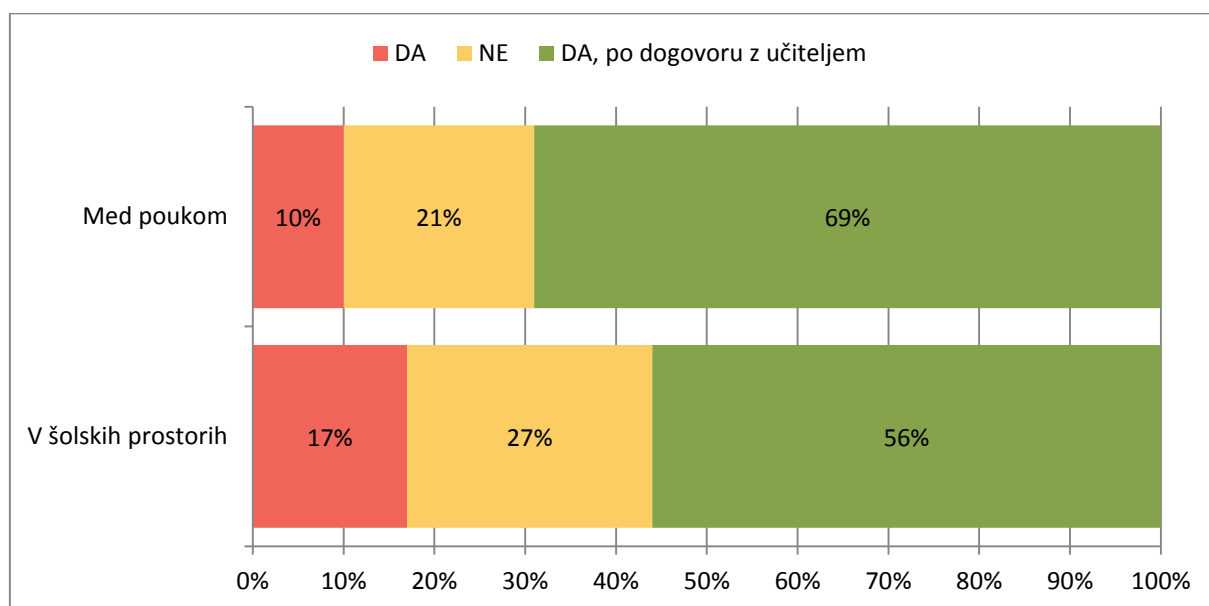
5.2 Dovoljena uporaba mobilnih naprav v šolah

Iz vidika dovoljene uporabe mobilnih naprav **69 % šol dovoljuje uporabo mobilnih telefonov med poukom po dogovoru z učiteljem**, **21 % pa uporabe mobilnih naprav med poukom ne dovoljuje**. Podobno velja za dovoljeno uporabo mobilnih naprav v šolskih prostorih, kjer **17 % šol dovoljuje uporabo mobilnih telefonov v šolskih prostorih**, **56 % dovoljuje po dogovoru z učiteljem**, **27 % šol pa ne dovoljuje uporabe mobilnih naprav v šolskih prostorih**.

Tabela 8: Dovoljena uporaba mobilnih naprav (N=52).

	MED POUKOM		V ŠOLSKIH PROSTORIH	
	Število šol	Odstotek	Število šol	Odstotek
Da	5	10%	9	17%
Ne	11	21%	14	27%
Da, po dogovoru z učiteljem	36	69%	29	56%

Slika 7: Dovoljena uporaba mobilnih telefonov (N=52).

6 Regulacija uporabe interneta

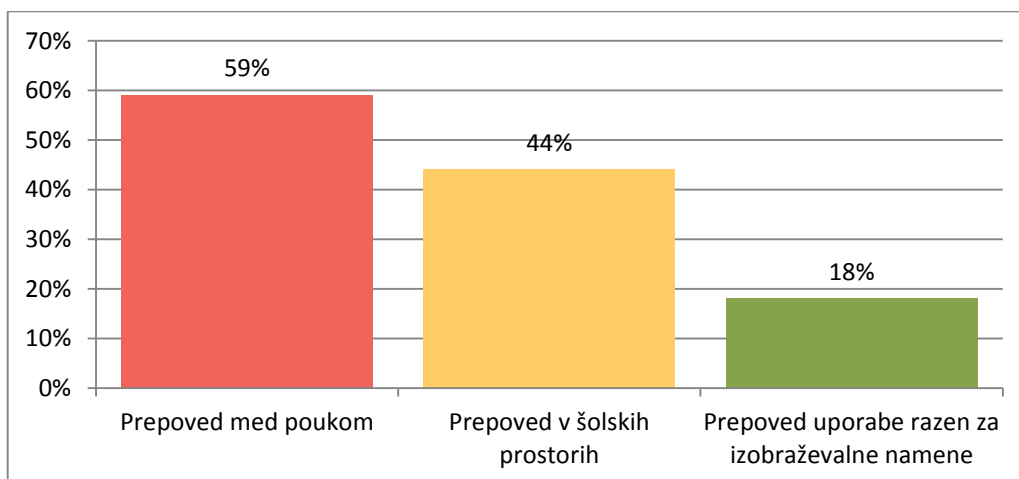
6.1 Prepovedi, ki veljajo za uporabo interneta v šolah

Kot smo ugotovili že v poglavju 4, je področje regulacije interneta v šolskih pravilnikih nekoliko slabše zastopano (bistveno večje število šol v pravilnikih omenja prepovedi/dovoljeno rabo mobilnih telefonov kot prepovedi/dovoljeno rabo interneta). Kljub temu pa nekatere omejitve veljajo tudi za internet. Iz vidika prepovedi uporabe interneta, **59 % šol** v pravilnikih omenja **prepoved uporabe interneta med poukom**, **44 % prepoveduje uporabo v šolskih prostorih**, **18 % pa prepoveduje uporabo interneta, če ne gre za izobraževalne namene**.

Tabela 9: Na kakšen način je na šoli regulirana uporaba interneta iz vidika prepovedi (N=34).

Prepovedi	Število šol	Odstotek
Prepoved med poukom	20	59%
Prepoved v šolskih prostorih	15	44%
Prepoved razen za izobraževalne namene	6	18%

Slika 8: Na kakšen način je na šoli regulirana uporaba interneta iz vidika prepovedi (N=34).

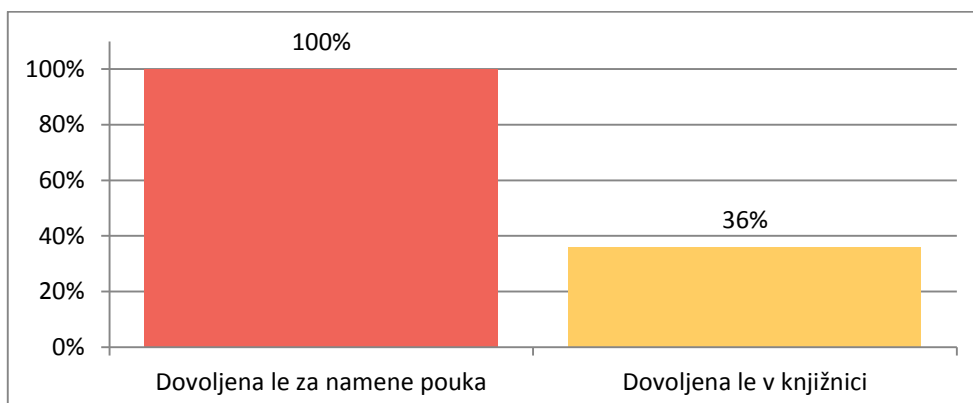
6.2 Dovoljena uporaba interneta v šolah

V okviru določil **dovoljene** uporabe interneta v šolah, je le ta na vseh šolah dovoljena le za namene izobraževanja. 36 % šol pa dovoljuje uporabo interneta le v knjižnici.

Tabela 10: Na kakšen način je na šoli regulirana uporaba interneta iz vidika dovoljene uporabe (N=45).

Dovoljena uporaba	Število šol	Odstotek
Dovoljena le za namene pouka	45	100%
Dovoljena le v knjižnici	16	36%

Slika 9: Na kakšen način je na šoli regulirana uporaba interneta iz vidika dovoljene uporabe (N=45).

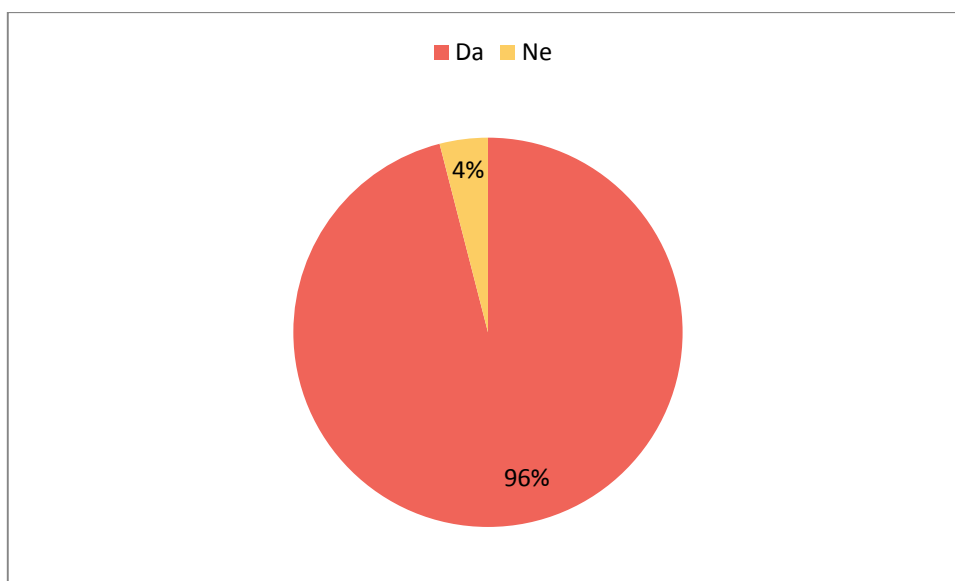

Večina šol (96 %) svojim **zaposlenim** dovoljuje, da uporabljajo svoje naprave, s katerimi se povežejo na šolsko internetno stran. 4 % šol tega zaposlenim v okviru pravilnikov ne dovoljuje.

Tabela 11: Ali je zaposlenim dovoljeno, da uporabljajo svoje naprave, s katerimi se povežejo na šolsko internetno povezavo? N=50

Odgovori	Število šol	Odstotek
Da	48	96%
Ne	2	4%

Slika 10: Ali je zaposlenim dovoljeno, da uporabljajo svoje naprave, s katerimi se povežejo na šolsko internetno povezavo? (N=50)

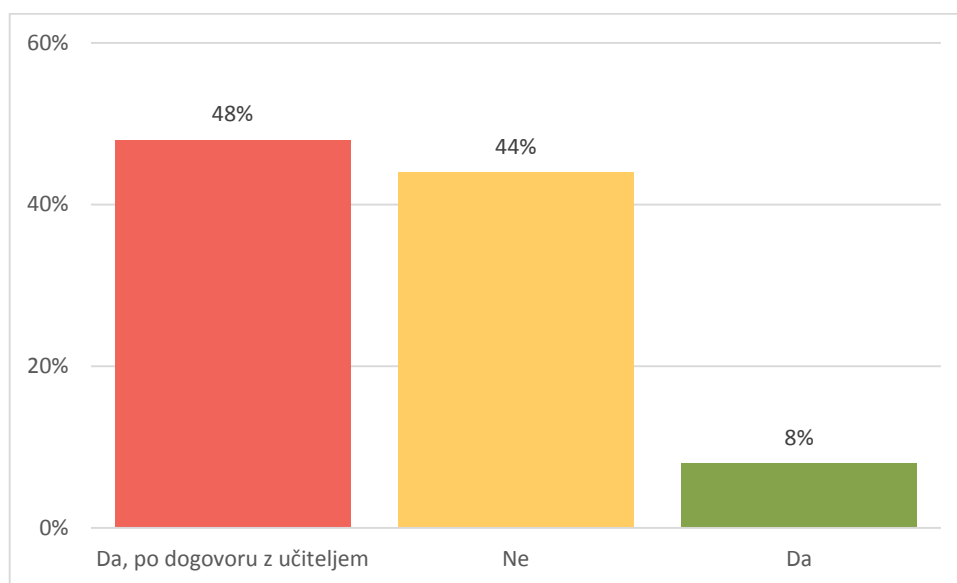

Pri učencih in dovoljeni uporabi naprav za povezavo na internet je seveda nekoliko drugačna slika. Slaba polovica šol (44 %) učencem **prepoveduje** uporabo naprav, s katerimi se lahko povežejo na šolsko internetno povezavo. 48 % šol to dovoljuje, a le po dogovoru z učiteljem.

Tabela 12: Ali je učencem dovoljeno, da uporabljajo svoje naprave, s katerimi se povežejo na šolsko internetno povezavo? (N=50).

Odgovori	Število šol	Odstotek
Da, po dogovoru z učiteljem	24	48%
Ne	22	44%
Da	4	8%

Slika 11: Ali je učencem dovoljeno, da uporabljajo svoje naprave, s katerimi se povežejo na šolsko internetno povezavo? (N=50).

6.3 Dostop do interneta

Pri oblikovanju šolske politike sprejemljive rabe interneta v šoli je seveda pomembno tudi, na kakšen način šole omogočajo dostop do interneta. Velika večina šol omogoča dostop do interneta v **računalniški učilnici** (94 %) ali **šolski knjižnici** (61 %), kjer gre običajno za varno povezavo, zaščiteno z geslom. Nekateri šole omogočajo tudi **brezžično omrežje** (33 %), pri tem sicer šole niso opredelile, ali gre za zaščiteno povezavo ali pa lahko učenci neomejeno dostopajo do spleta. Samo ena šole je izpostavila, da omogočajo brezžično omrežje, ki je dostopno samo za učitelje.

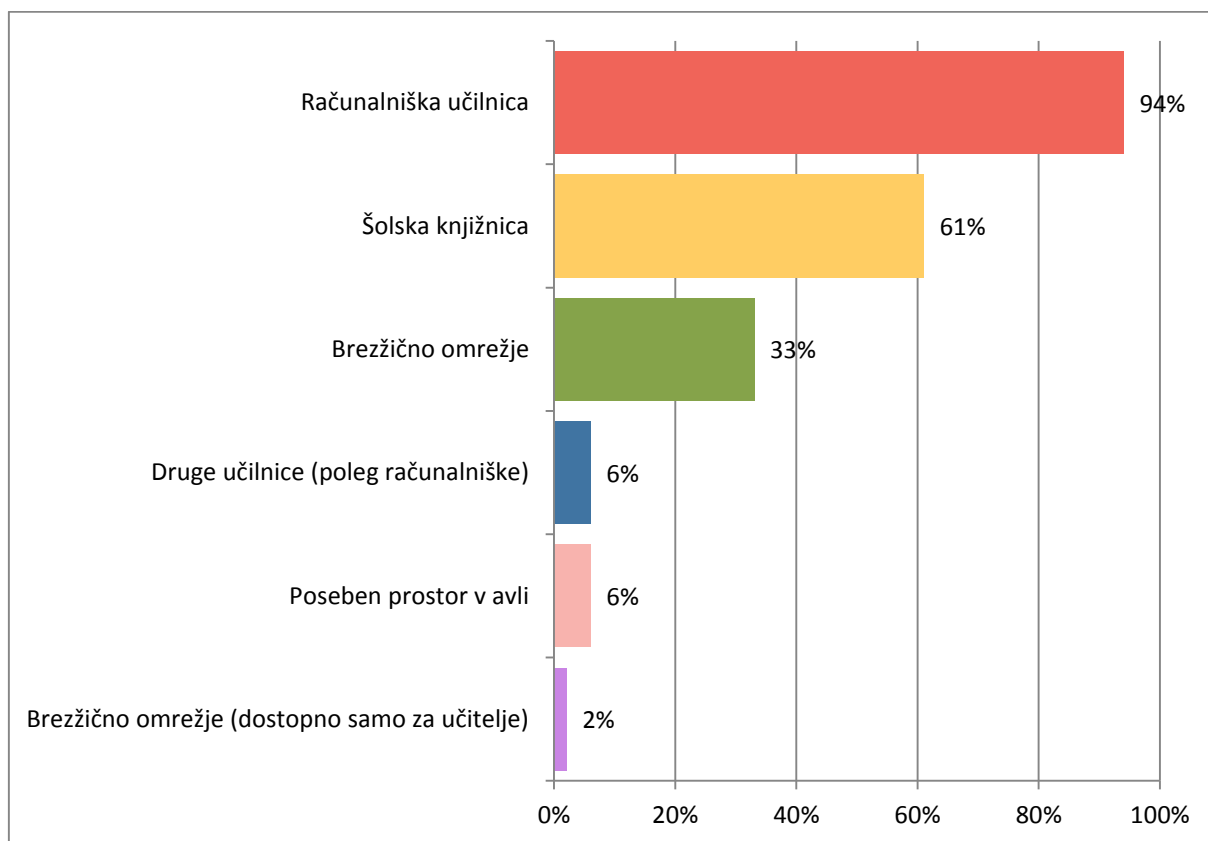
Tri šole, ki so sodelovale v raziskavi, dostop do interneta omogočajo v posebnem prostoru v avli, tri pa v drugih učilnicah, ki niso računalniška učilnica.

Tabela 13: Dostop do interneta v šoli (N=51)

Način dostop do interneta v šoli	Število šol	Odstotek
Računalniška učilnica	48	94%
Šolska knjižnica	31	61%
Brezžično omrežje	17	33%
Poseben prostor v avli	3	6%
Druge učilnice (poleg računalniške)	3	6%
Brezžično omrežje (dostopno samo za učitelje)	1	2%

Slika 12: Dostop do interneta v šoli (N=51).

7 Ukrepi v primeru kršitve pravil

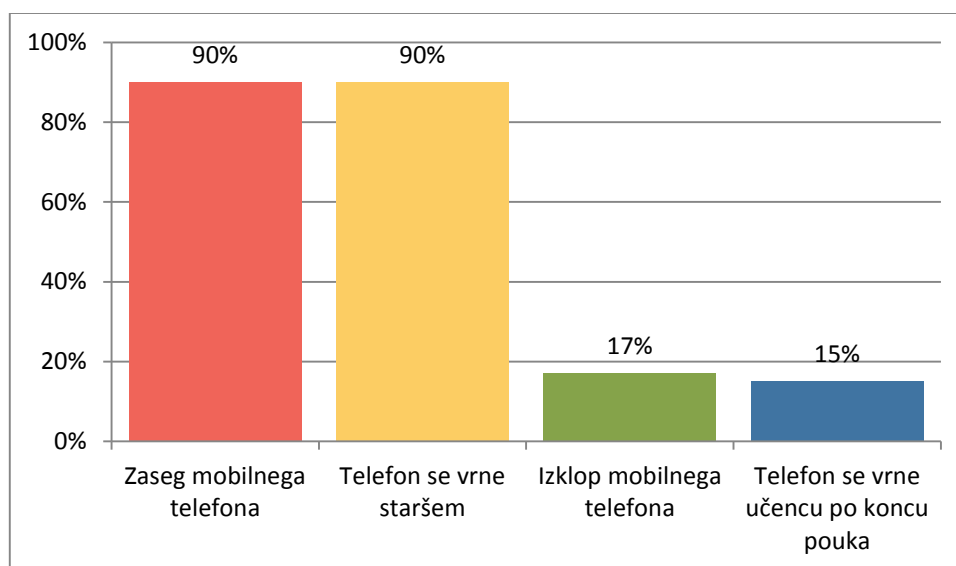
7.1 Ukrepi v primeru kršitve pravil uporabe mobilnih naprav

Večina šol (90 %) v primeru kršitve določil o uporabi mobilnih telefonov v šoli **telefon zaseže** in nato **vrne staršem** (90 %), ali jih morajo učenci izklopiti (17 %). V nekaterih primerih šole učencu vrnejo mobilni telefon po koncu pouka (15 %).

Tabela 14: Kakšni so ukrepi v primeru kršitve določil o uporabi mobilnih telefonov v šoli? (N=52).

	Število šol	Odstotek
Zaseg mobilnega telefona	47	90%
Telefon se vrne staršem	47	90%
Izklop mobilnega telefona	9	17%
Telefon se vrne učencu po koncu pouka	8	15%

Slika 13: Kakšni so ukrepi v primeru kršitve določil o uporabi mobilnih telefonov v šoli? (N=52).

7.2 Ukrepi v primeru kršitve pravil uporabe interneta

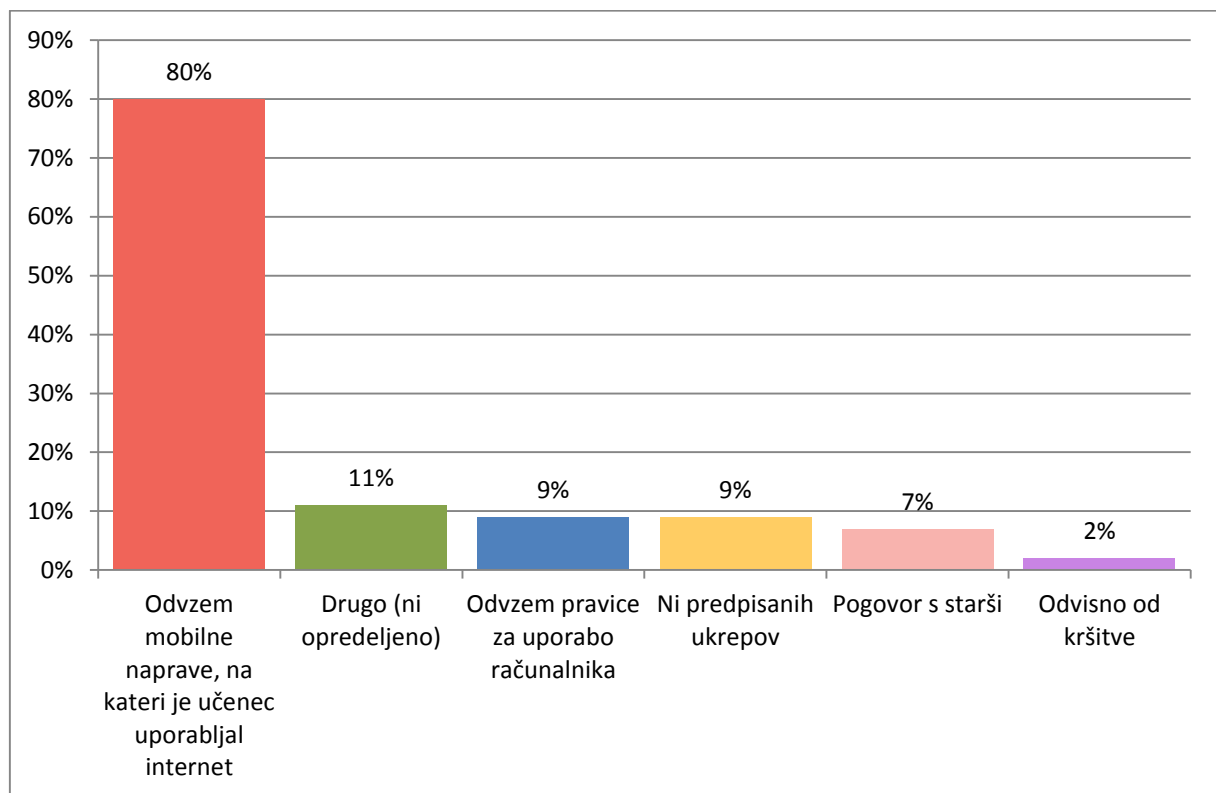
V primeru kršitve zgoraj opredeljenih pravil glede sprejemljive rabe interneta se šole poslužujejo različnih ukrepov, večina šol pa v primeru kršitve določil o uporabi interneta v šoli, **učencu odvzame napravo, na kateri je učenec uporabljal internet (80 %)**. Relativno visok odstotek šol (11 %) ni opredelilo sankcij, 9 % šol pa predpisanih ukrepov v primeru kršitve določil nima. 9 % šol

kot ukrep v primeru kršitve omenja odvzem pravice za uporabo računalnika, 7 % ukrepa tako, da opravijo razgovor s starši.

Tabela 15: Kakšni so ukrepi v primeru kršitve določil o uporabi interneta v šoli? (N=45).

	Število šol	Odstotek
Odvzem mobilne naprave, na kateri je učenec uporabljal internet	36	80%
Drugo (ni opredeljeno)	5	11%
Odvzem pravice za uporabo računalnika	4	9%
Ni predpisanih ukrepov	4	9%
Pogovor s starši	3	7%
Odvisno od kršitve	1	2%

Slika 14: Kakšni so ukrepi v primeru kršitve določil o uporabi interneta v šoli? (N=45).

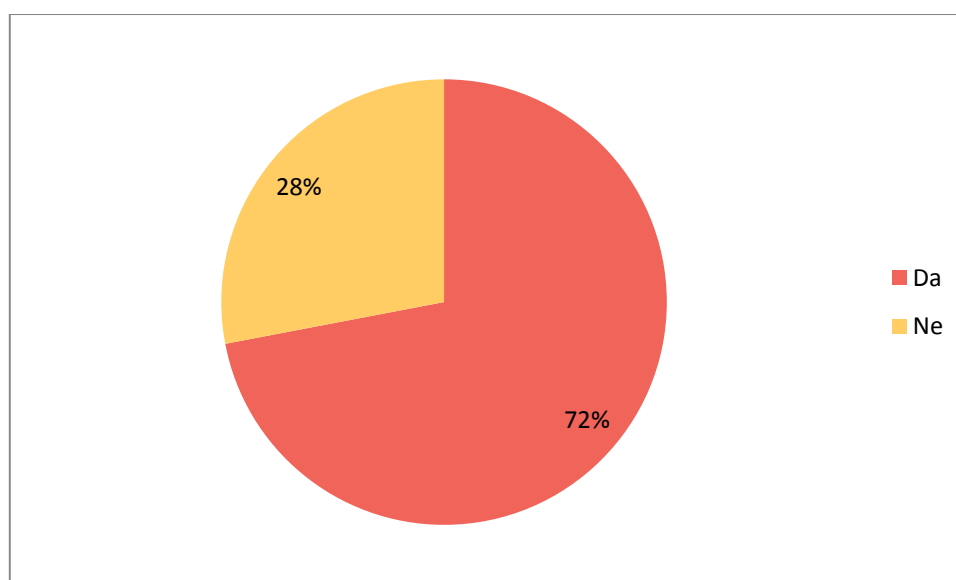
8 Preprečevanje vrstniškega nasilja na spletu

Med sodelujočimi šolami ima 72 % (36 šol) v veljavi **politiko preprečevanja vrstniškega nasilja**, ki obravnava tudi **nasilje na spletu**. 28 % šol te politike nima.

Tabela 16: Ali imate v šoli v veljavi politiko preprečevanja vrstniškega nasilja, ki obravnava tudi nasilje na spletu? (N=50).

Politika preprečevanja vrstniškega (in spletnega) nasilja	Število šol	Odstotek
Da	36	72%
Ne	14	28%

Slika 15: Ali imate v šoli v veljavi politiko preprečevanja vrstniškega nasilja, ki obravnava tudi nasilje na spletu? (N=50).

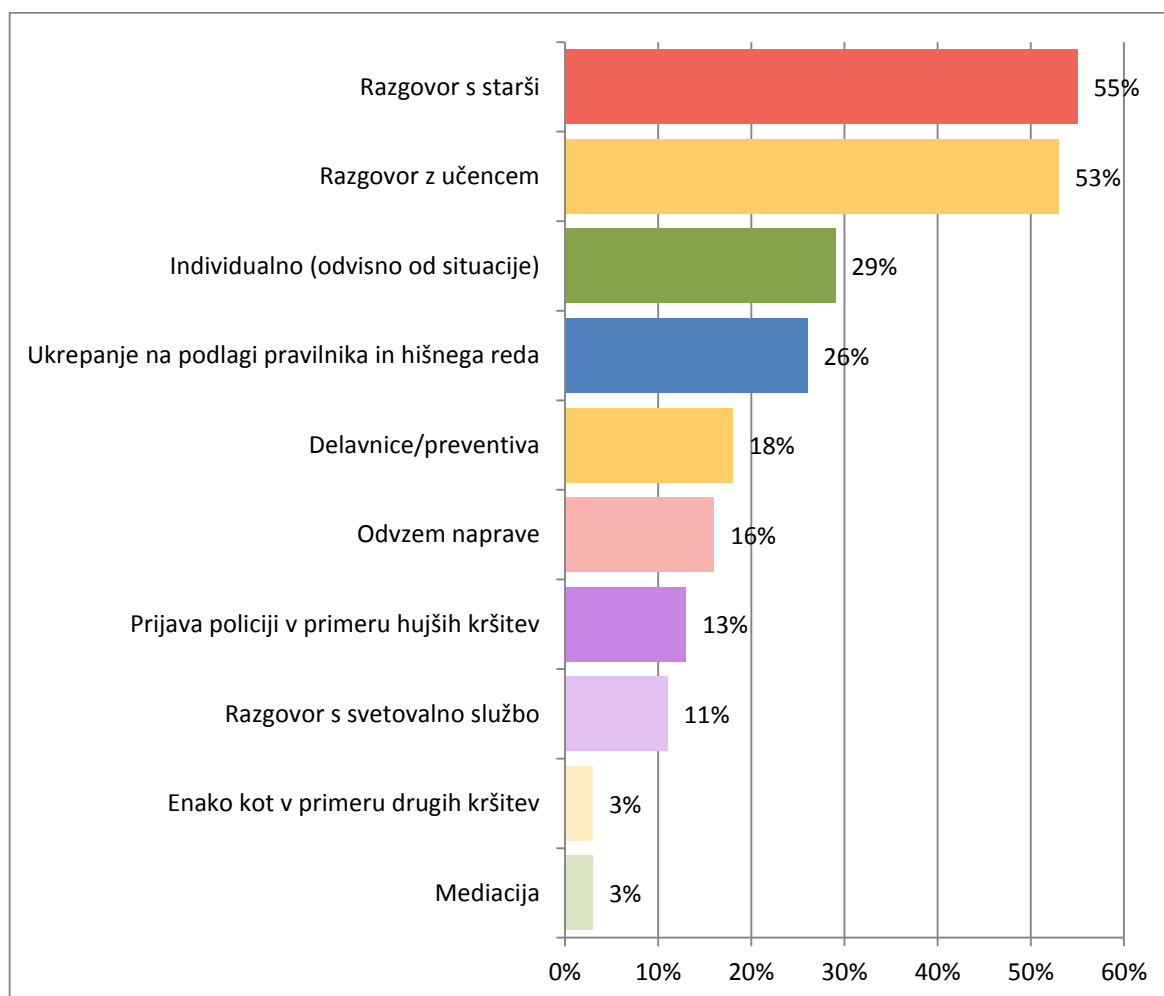

Z incidenti, povezanimi z neprimerno rabo tehnologije v šoli, se šole različno spopadajo. Najpogostejša ukrepa sta **razgovor s starši (55%)** in **razgovor z učencem (53 %)**. Nekatere šole sicer niso opredelile ukrepov, slaba tretjina (29 %) šol namreč ukrepa individualno, odvisno od situacije, oz. na podlagi pravilnika in hišnega reda (26 %).

Tabela 17: Kako obravnavate incidente povezane z neprimerno rabo tehnologije v šolah? (N=38).

	Število šol	Odstotek
Razgovor s starši	21	55%
Razgovor z učencem	20	53%
Individualno (odvisno od situacije)	11	29%
Ukrepanje na podlagi pravilnika in hišnega reda	10	26%
Delavnice/preventiva	7	18%
Odvzem naprave	6	16%
Prijava policiji v primeru hujših kršitev	5	13%
Razgovor s svetovalno službo	4	11%
Enako kot v primeru drugih kršitev	1	3%
Mediacija	1	3%

Slika 16: Kako obravnavate incidente povezane z neprimerno rabo tehnologije v šolah? (N=38).

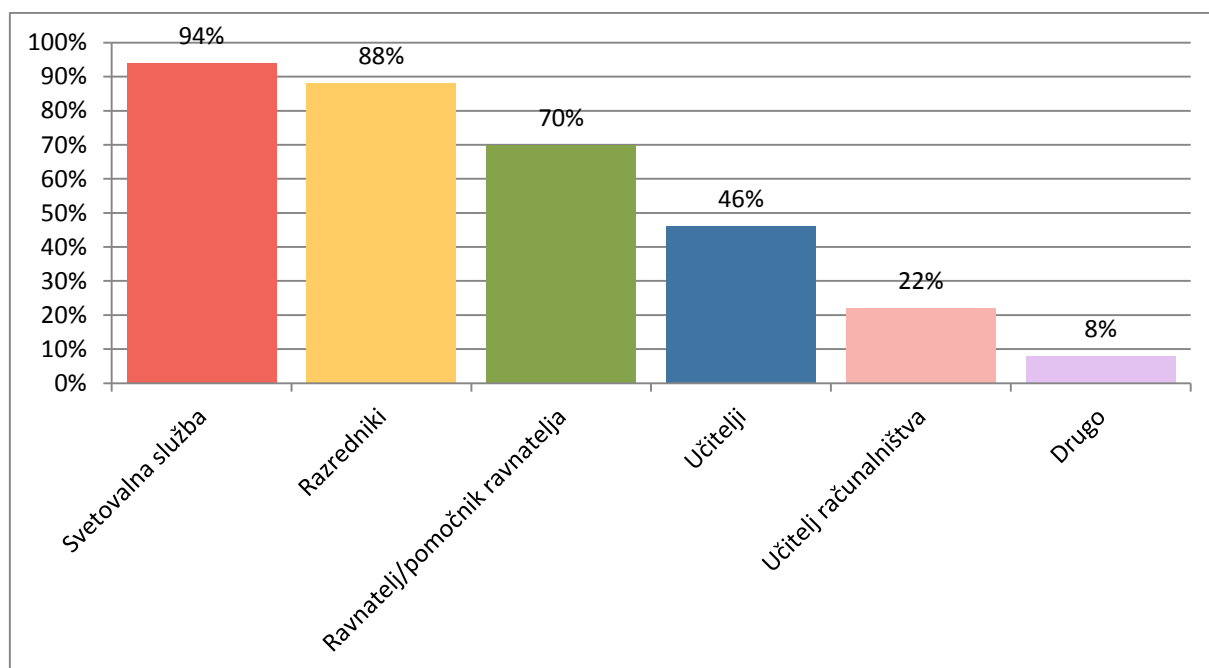

Ko na šoli pride do incidentov, povezanih z neprimerno rabo tehnologije, to običajno obravnava in rešuje **svetovalna služba**, kar velja za 94 % obravnavanih šol. Na 88 % šolah se s tem ukvarjajo tudi razredniki, v 70 % ravnatelji, 46 % posamezni učitelji, na nekaterih šolah (22 %) pa se s to specifično problematiko nasilja ukvarjajo učitelji računalništva.

Tabela 18: Kdo se na šoli ukvarja z obravnavo incidentov povezanih z neprimerno rabo tehnologije v šolah? (N=50).

	Število šol	Odstotek
Svetovalna služba	47	94%
Razredniki	44	88%
Ravnatelj/pomočnik ravnatelja	35	70%
Učitelji	23	46%
Učitelj računalništva	11	22%
Drugo	4	8%

Slika 17: Kdo se na šoli ukvarja z obravnavo incidentov povezanih z neprimerno rabo tehnologije v šolah? (N=50).

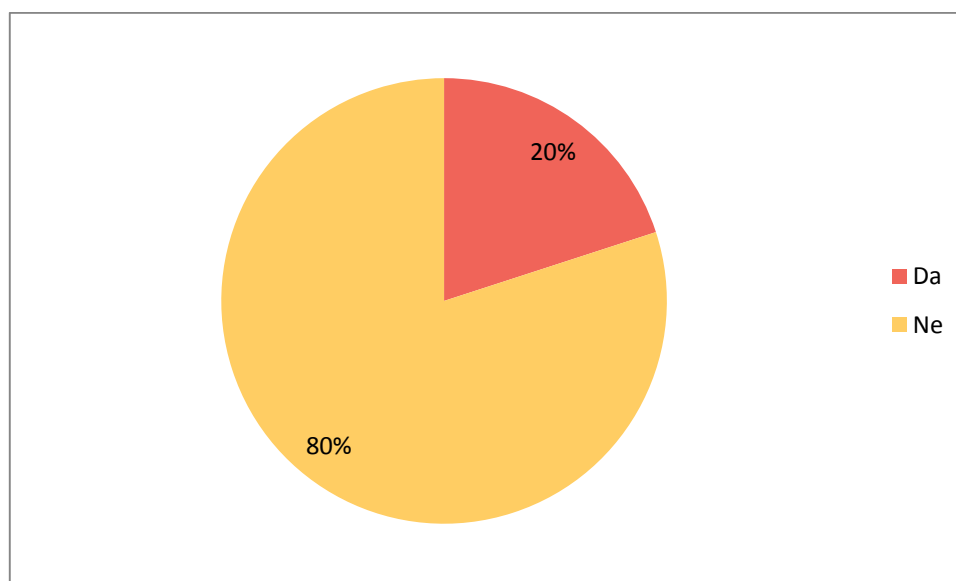

Po mnenju predstavnikov šol, ki so izpolnjevali vprašalnik, **učitelji niso usposobljeni, ko gre za vrstniško nasilje** (80 %), le 20 % jih meni, da so učitelji usposobljeni za ukrepanje v teh primerih. Načini usposabljanja so predvsem **izobraževanja in delavnice**, pa tudi preko skupnega sodelovanja različnih šolskih organov (učiteljev, svetovalne službe, vodstva itd.), ko na take primere naletijo.

Tabela 19: Ali so učitelji usposobljeni za ukrepanje, ko gre za spletno vrstniško nasilje? (N=46).

	Število šol	Odstotek
Da	9	20%
Ne	37	80%

Slika 18: Ali so učitelji usposobljeni za ukrepanje, ko gre za spletno vrstniško nasilje? (N=46).

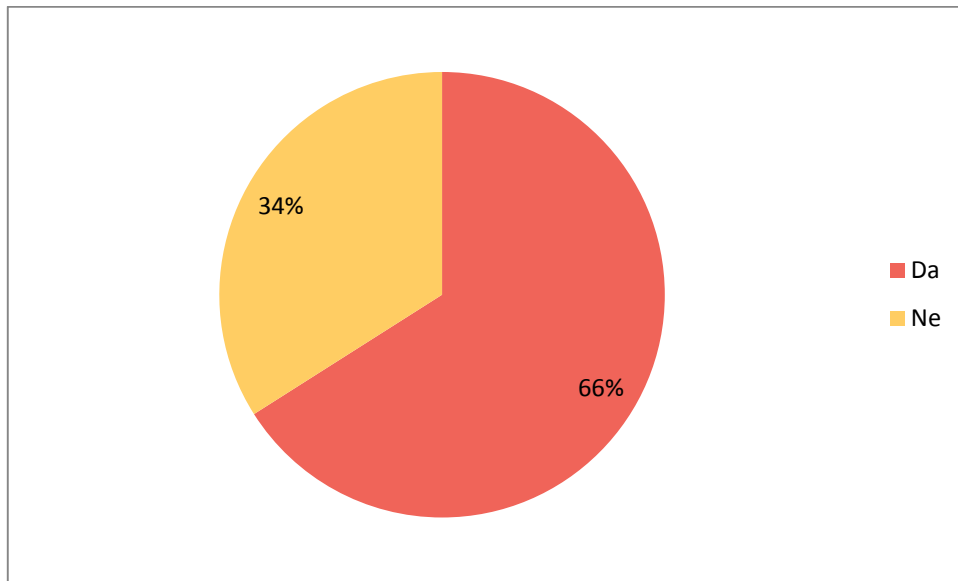

Če pride **do incidentov vrstniškega nasilja na spletu** ali mobilnih telefonih izven šol, v incident pa je vpleten učenec iz šole, to **obravnavajo 66 % šol**. 34 % šol takih primerov ne obravnava. Potrebno bi bilo dalje raziskati, ali na teh šolah do takih primerov ne prihaja, ali pa tega ne obravnavajo zaradi narave medija, na katerem do nasilja prihaja.

Tabela 20: Ali šola obravnava incidente vrstniškega nasilja na spletu/mobilnikih izven šole, v katere je vpleten učenec iz vaše šole? (N=44).

	Število šol	Odstotek
Da	29	66%
Ne	15	34%

Slika 19: Ali šola obravnava incidente vrstniškega nasilja na spletu/mobilnikih izven šole, v katere je vpleten učenec iz vaše šole? (N=44).

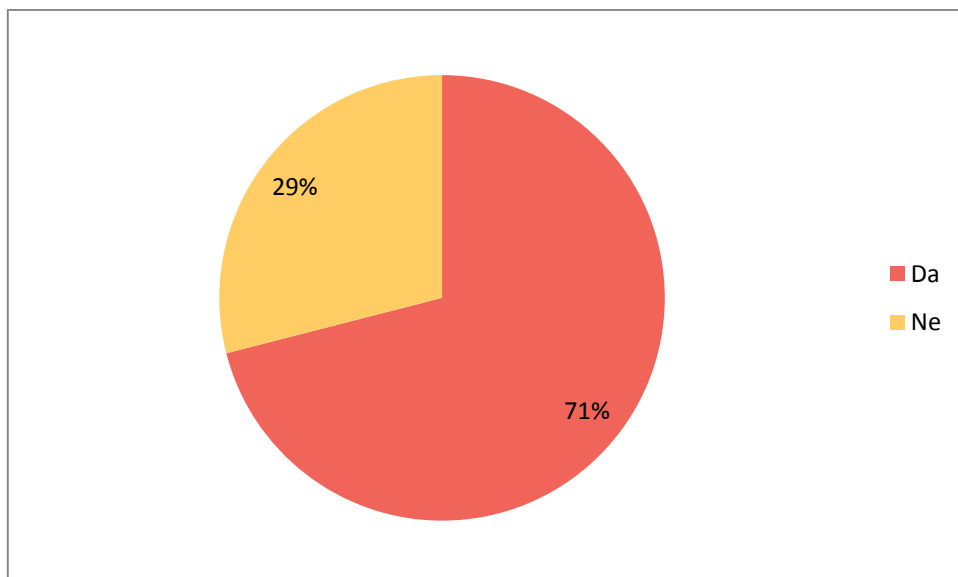

Šolski pravilniki v večini (71 %) **obravnavajo tudi pravila slikanja in objavljanja slik zaposlenih in učencev šole**, 39 % šol v šolskih pravilnikih tega sicer ne obravnava.

Tabela 21: Ali šolski pravilniki obravnavajo tudi pravila slikanja in objavljanja slik zaposlenih in učencev šole? (N=49).

	Število šol	Odstotek
Da	35	71%
Ne	14	29%

Slika 20: Ali šolski pravilniki obravnavajo tudi pravila slikanja in objavljanja slik zaposlenih in učencev šole? (N=49).

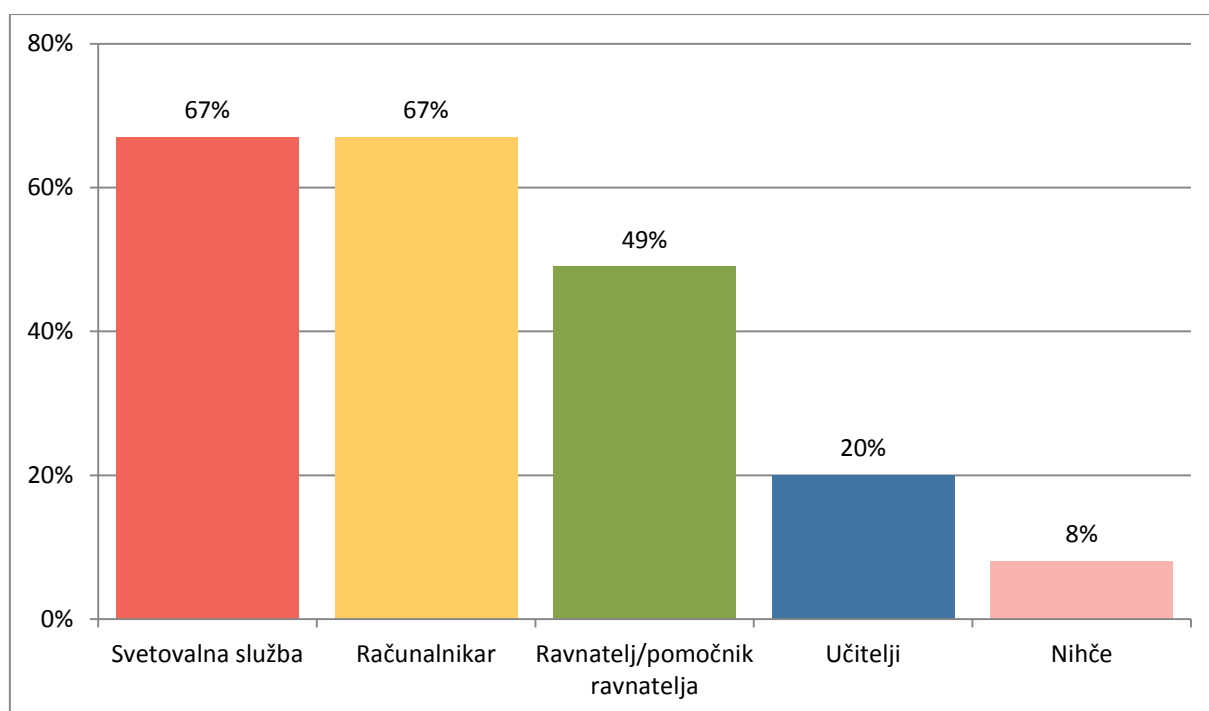

Odgovornost za osveščanje o varni rabi interneta je na veliko šolah na strani **svetovalne službe** (66 %), **računalnikarjev** (67 %) ter **ravnateljev oziroma pomočnikov ravnateljev** (49 %). Na 8 % šol ni določenega kadra, ki bi bil zadolžen za osveščanje.

Tabela 22: Kdo je na šoli zadolžen za osveščanje o varni in odgovorni rabi interneta? (N=49).

	Število šol	Odstotek
Svetovalna služba	33	67%
Računalnikar	33	67%
Ravnatelj/pomočnik ravnatelja	24	49%
Učitelji	10	20%
Nihče	4	8%

Slika 21: Kdo je na šoli zadolžen za osveščanje o varni in odgovorni rabi interneta? (N=49).

Učitelje smo povprašali, **Teme varne rabe interneta so vključene v pouk** na 81 % šolah. Pri tem so pogosto vključene v okviru **razrednih ur** (53 %), **naravoslovnih ali tehniških predmetov oz. računalništva** (37 %) ter tudi v okviru raznovrstnih drugih predmetov (26 %) in na dnevih dejavnostih (21 %).

Tabela 23: Ali se teme varne in odgovorne rabe interneta vključujejo v pouk? (N=48).

Vključenost tem varne rabe interneta v pouk	Število šol	Odstotek
Da	39	81%
Ne	9	19%

Slika 22: Ali se teme varne in odgovorne rabe interneta vključujejo v pouk? (N=48).

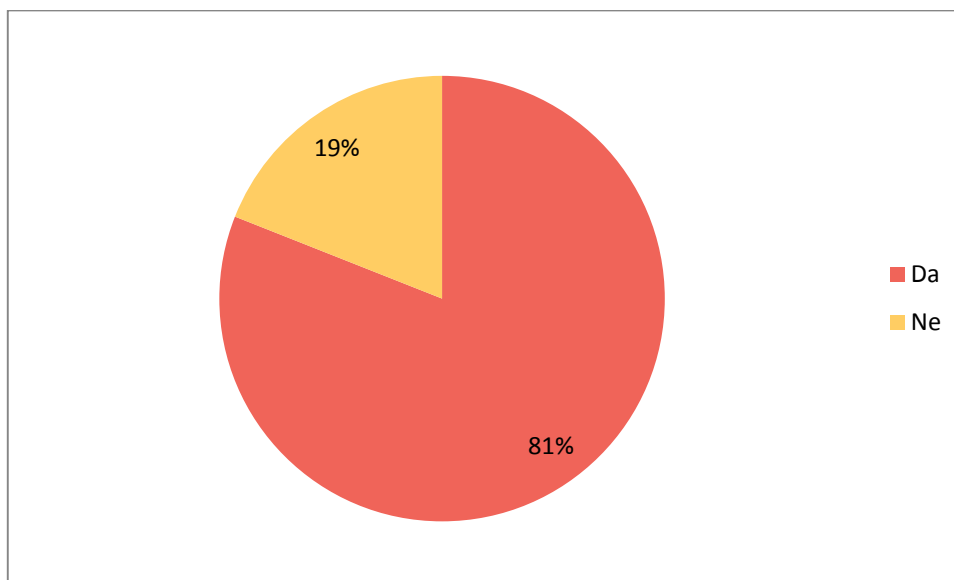
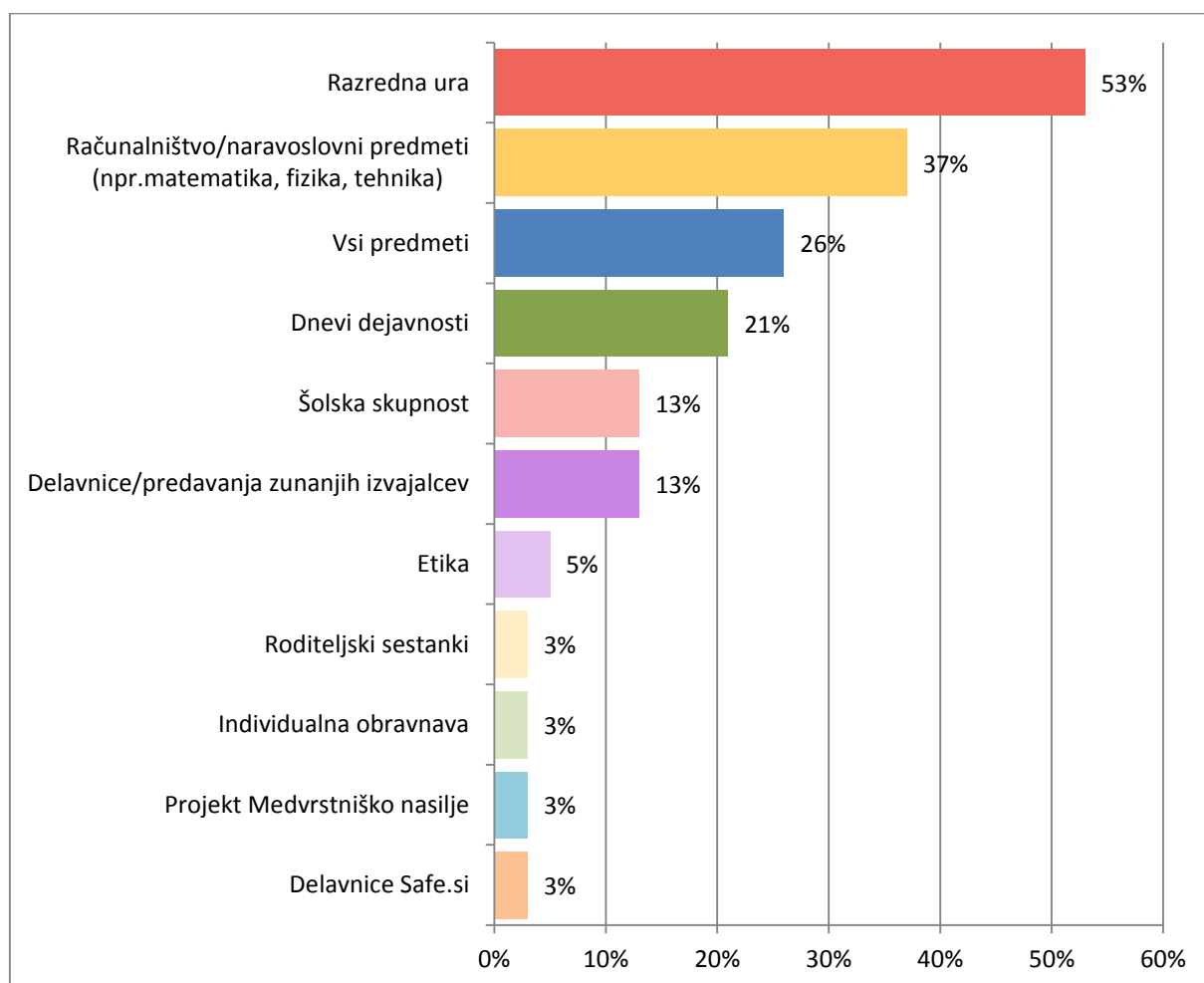

Tabela 24: Pri katerih predmetih oz. dejavnostih so teme varne in odgovorne rabe interneta vključene v pouk? (N=38).

	Število šol	Odstotek
Razredna ura	20	53%
Računalništvo/naravoslovni predmeti (npr. matematika, fizika, tehnika)	14	37%
Vsi predmeti	10	26%
Dnevi dejavnosti	8	21%
Delavnice/predavanja zunanjih izvajalcev	5	13%
Šolska skupnost	5	13%
Etika	2	5%
Delavnice Safe.si	1	3%
Projekt Medvrstniško nasilje	1	3%
Individualna obravnava	1	3%
Roditeljski sestanki	1	3%

Slika 23: Pri katerih predmetih oz. dejavnostih so teme varne in odgovorne rabe interneta vključene v pouk? (N=38).

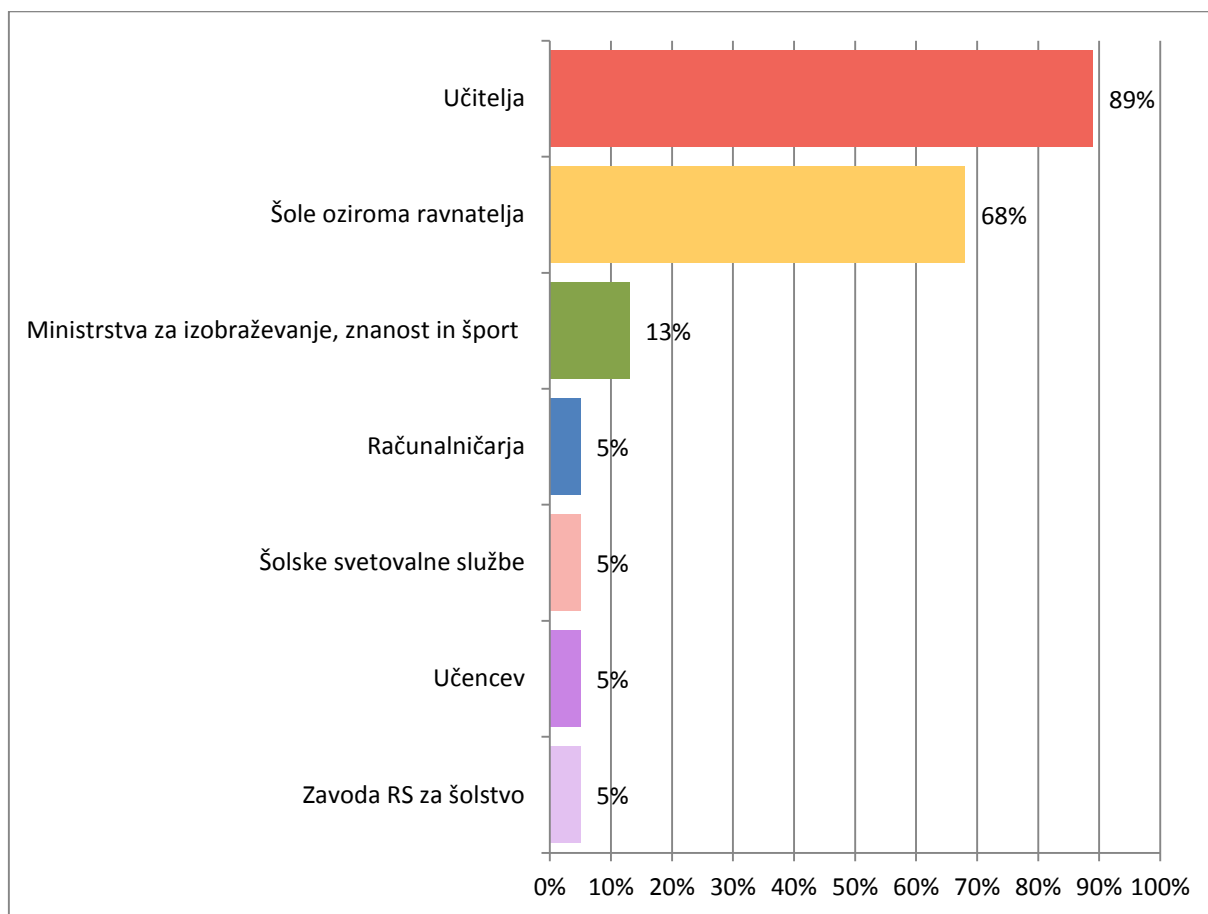

Odločitev za vključevanje tem varne rabe interneta v pouk je sicer določena s strani učiteljev (89 %), šole oz. ravnatelja (68 %), v 13 % primerih pa tudi s strani Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport.

Tabela 25: Odločitev za vključevanje teme k pouku je določena s strani (N=38).

	Število šol	Odstotek
Učitelja	34	89%
Šole oziroma ravnatelja	26	68%
Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport	5	13%
Zavoda RS za šolstvo	2	5%
Učencev	2	5%
Šolske svetovalne službe	2	5%
Računalničarja	2	5%

Slika 24: Odločitev za vključevanje teme k pouku je določena s strani (N=38).

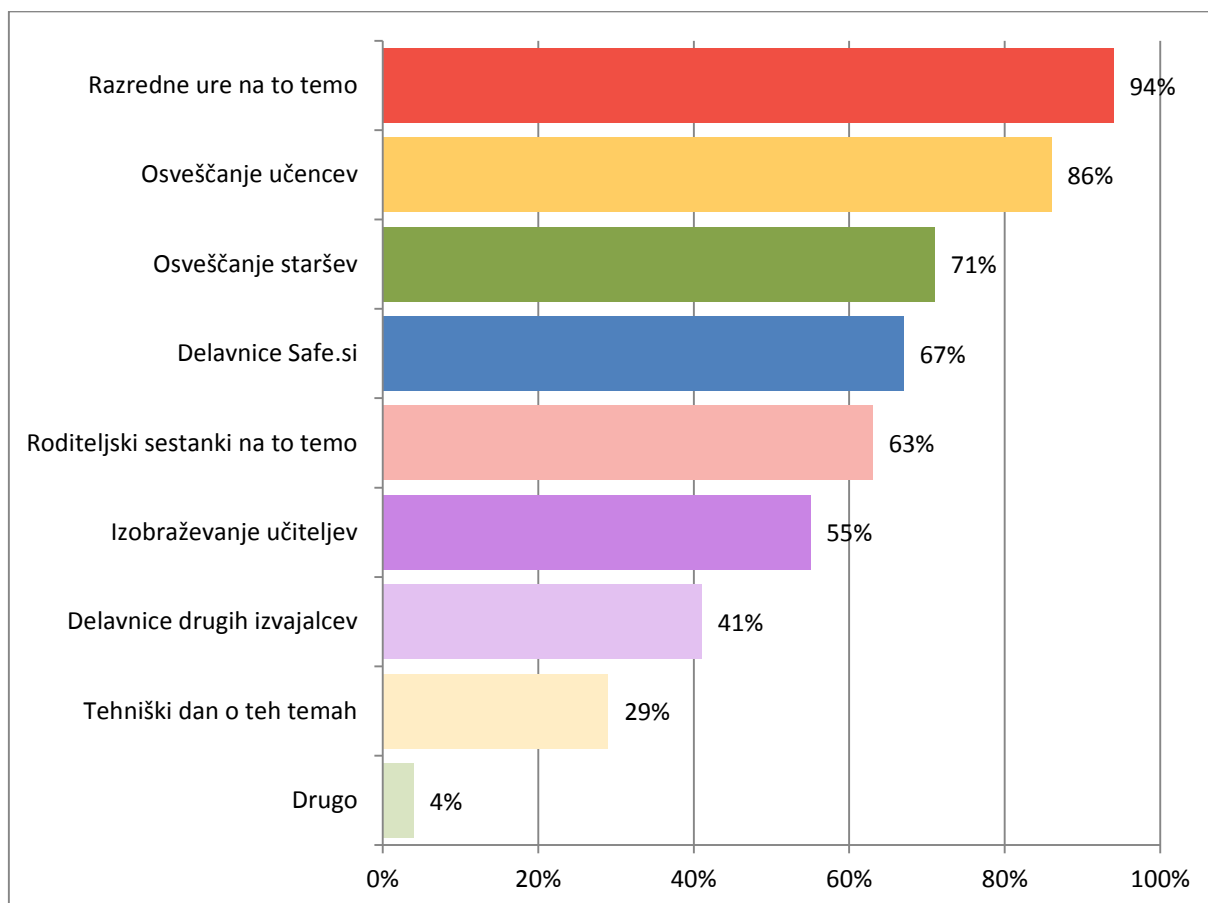
Šole učence najpogosteje osveščajo s pomočjo **razrednih ur na temo varne in odgovorne rabe tehnologije (94 %)**, sicer pa se poleg osveščanja učencev (86 %) in staršev (71 %) v lastni režiji, šole poslužujejo tudi **delavnic Safe.si (67 %)**, **roditeljskih sestankov (63 %)**, **izobraževanj za učitelje (55 %)** itd. Ugotavljamo, da praktično vse šole izbirajo en ali drug način osveščanja učencev, pa tudi staršev in učiteljev.

Tabela 26: Kakšne druge aktivnosti morebiti šola izvaja na področju varne in odgovorne rabe tehnologije? (N=49).

	Število šol	Odstotek
Razredne ure na to temo	46	94%
Osveščanje učencev	42	86%
Osveščanje staršev	35	71%
Delavnice Safe.si	33	67%
Roditeljski sestanki na to temo	31	63%
Izobraževanje učiteljev	27	55%

Delavnice drugih izvajalcev	20	41%
Tehniški dan o teh temah	14	29%
Drugo	2	4%

Slika 25: Kakšne druge aktivnosti morebiti šola izvaja na področju varne in odgovorne rabe tehnologije? (N=49).

9 Ključne ugotovitve

Pravilnik o sprejemljivi rabi tehnologije

- Šole področje sprejemljive rabe tehnologije urejajo v okviru: **pravilnika šolskega reda (78 %)**, **hišnega reda (62 %)** in **vzgojnega načrta (51 %)**.
- Šole v pravilih sprejemljive uporabe tehnologije obravnavajo: **mobilne telefone (100 %)**, **snemalne naprave (88 %)**, **predvajalnike (71 %)**. **Internet** šole redkeje vključujejo v pravilnik, saj le tega v okviru sprejemljive rabe tehnologije obravnava **58 % šol**.

Regulacija uporabe mobilnih naprav

- **Najpogostejše prepovedi:** Prepoved slikanja in snemanja z mobilnim telefonom (79 %), prepoved uporabe med poukom (75 %), prepoved v šolskih prostorih v celoti (64 %).
- **Najpogostejša pravila glede dovoljene uporabe:** dovoljena uporaba mobilnih telefonov v dogovoru z učiteljem med poukom (69 %) ali v šolskih prostorih (56 %), uporaba med poukom ni dovoljena (21 %), uporaba v šolskih prostorih ni dovoljena (27 %).

Regulacija uporabe interneta

- **Najpogostejše prepovedi:** prepoved uporabe interneta med poukom (59 %), prepoved uporabe v šolskih prostorih (44 %), prepoved razen za izobraževalne namene (18 %).
- **Najpogostejša pravila glede dovoljene uporabe:** dovoljena uporaba interneta le za namene pokuka (100 %), dovoljena uporaba v knjižnici (36 %).
- **Dostop do interneta** na šoli je najpogosteje omogočen **v računalniški učilnici (94 %)**, šolski knjižnici (61 %), preko brezžičnega omrežja (33 %).

Ukrepi v primeru kršitve pravil

- Ukrepi v primeru **kršitve pravil uporabe mobilnih naprav:** zaseg mobilnega telefona in vrnitev telefona staršem (90 %), izklop mobilnega telefona (17 %).
- Ukrepi v primeru **kršitve pravil uporabe interneta:** odvzem mobilne naprave, na kateri je učenec uporabljal internet (80 %), odvzem pravice za uporabo računalnika v šoli (9 %). V primeru kršitev pravil uporabe interneta šole še nimajo dodelanih pravil in predpisanih ukrepov, pogosto reagirajo odvisno od situacije.